# Asiantuntijakuuleminen K1/2025 vp – Terveet tilat

Tarkastusvaliokunta 14.10.2025 klo 14.30

Pasi Haataja
aluejohtaja/ylläpitoprosessin omistaja
pasi.haataja@senaatti.fi

# Arvio Terveet tilat 2028 -toimenpideohjelman vaikuttavuudesta valtion kiinteistökantaan:

## Terveet tilat -toimintamalli

### Vaikuttavuus valtion kiinteistökantaan tältä osin vähäinen

Senaatti valveutunut sisäilma-asioissa jo ennen toimenpideohjelmaa ja sen aikana ohjelmasta riippumatta (mm. ennakointiohjelma 2015-> ja nollatoleranssiohjelma 2019->)

- **Riittävät resurssit**: oma asiantuntemus, rahoitus, joilla valtion rakennusten sisäolosuhteisiin on voitu panostaa sekä osaavien sisäilmakumppanien käyttö.
- **Kehitetyt toimintaohjeet:** Sisäilmalaadukkaaseen rakentamiseen, kiinteistön ylläpitoon, rakennusten kunnon (katsastusmalli) säännöllisiin ennakkotarkastuksiin, sisäilmatilanteiden ennakointiin, hoitoon ja näiden raportointiin sekä viestinnällisiin kysymyksiin panostukset jo ennen ohjelmaa.
- **Koulutus –ja valmennus:** Senaatissa on panostettu erilaisin verkkokurssituksin ja valmennuskokonaisuuksin (esim. suppea rakennusterveyskoulutus) oman henkilöstön ja palveluverkoston sisäilmaosaamisen kasvattamiseen ennen Terveet tilat –ohjelmaa ja sen aikana.
- **Senaatti on myös panostanut ohjelmaan:** annettu ohjelman käyttöön mm. kehitetyt katsastusmallit ja tuotettu yksi opas sekä jaettu tietoa esim. sisäilmastoseminaarissa.
- **Jaamme osaamistamme myös ohjelman ulkopuolella:** pyydettäessä sisäilmatoimintamalli ja katsastusmalli on annettu käyttöön opastuksen kera muille kiinteistönomistajille (esim. kunnat ja kaupungit, hyvinvointialueet).

### Kuntasektorille ja hyvinvointialueille

- Tuotettu hyvää ainestoa, ohjeita ja toimintamalleja.
- Hyöty ohjelman hienoista tuotoksista, mm. Terveet tilat –toimintamallista on oletettavasti heille paljon suurempi, mutta Senaatin on mahdotonta arvioida kuntasektorin kokemaa ohjelman vaikuttavuutta.

# Arvio Terveet tilat 2028 -toimenpideohjelman vaikuttavuudesta valtion kiinteistökannassa:

## Oireilijoiden hoito ja kuntoutus

- Niin valtion, kuntien kuin muiden kiinteistönomistajatahojen tiloissa työskentelevät sisäilmasta mahdollisesti oireilevat työntekijät hyötynevät kehitetyistä hoidon ja kuntoutuksen toimintamalleista.
- Samoin terveydenhuoltohenkilöille tai sellaiseksi opiskeleville suunnatusta sisäilmaoireilevia koskeville oppimateriaaleille on alalla ollut tarvetta.
- Koska valtion työntekijöiden työperäisiä oireita ei Senaatilla ole mahdollista tunnistaa eikä yksilöidä, Senaatti ei pysty arvioimaan tämän osa-alueen vaikuttavuutta.
- Erityisenä kiitoksena tämän osa-alueen osalta tässä mainittakoon, että valtionkin tilankäyttäjien oireilua selvitettäessä on muiden kuin rakennuksesta johtuvien syiden esille nostaminen mahdollisina sisäilmaoireita tai sisäilmatyytymättömyyttä aiheuttavina taustatekijöinä tärkeä huomio.

# Arvio Terveet tilat 2028 -toimenpideohjelman vaikuttavuudesta valtion kiinteistökantaan:

## Sisäilma-alan asiantuntijoiden yhdistäminen; kuntien kiinteistönpidon ammattilaisten yhdistäminen

Senaatti ei voi arvioida ohjelman merkitystä kunnille tältä osin, mutta toteaa, että

- Senaatti kehittää alan kilpailutusmalleja sekä edistää toimijoiden osaamisen kehittymistä omalla osaamisen vaativuusluokittelulla.
- Senaatti kokoaa vuosittain käyttämänsä sisäilmakonsultit yhteen keskustelemaan ja kehittämään ajankohtaisia sisäilma-asioita, koska on pitänyt tätä tärkeänä alan kehityksen kannalta.
- Em. saadut opit siirtyvät siten konsulttien osaamisena muidenkin toimeksiantajien hyödyksi edistäen myös sisäilmaongelmiin liittyvää  moniammatillista ongelmanratkaisua.

## Läpileikkaus rakennuksiin -osio

Alan kannalta ja yleisesti Senaatti näkee, että tämä osio palvelee erinomaisesti rakentamisen ja rakennusterveyden kouluttamistarkoituksessa.

# Arvio Terveet tilat 2028 –toimenpideohjelman lopettamisen  vaikutuksista valtion kiinteistökantaan:

- Senaatin näkökulmasta ei ole tarvetta jatkaa ohjelman keinoin asian edistämistä, sillä Senaatin merkittävän suuri kiinteistökanta edellyttää, että työtä jatketaan vahvan oman sisäilmaorganisaation voimin toimenpideohjelmasta riippumatta.
- Ohjelmalla on jo saatu toimijat liikkeelle, eikä valtion panostusta nähdä enää tarpeellisena asian edistämiseksi. Kenttä on ohjelman avulla oppinut, mitä kuuluu ammattimaiseen sisäilmaongelmien hoitamiseen, käyttämään laadukkaita palveluntuottajia, ja ylläpidon ja rakennuttajien osaamisen tasoa on parannettu. Ylilyövä tilanne on nyt rauhoitettu.
- Sisäilmaan liittyvän koulutuksen järjestämistä toimittajille (medialle) tarvittaisiin yhä, vaikka negatiivissävytteinen ja virheellinen uutisointi on vähentynyt, sitä kuitenkin yhä esiintyy.
- Lisäksi vaikuttavuuden arvioimiseksi alalla yleensä tarvittaisiin menetelmiä seurata sisäilmaongelmaisten rakennusten määrän ja sisäilmasta kärsivien määrän muutosta. (Ensin mainitusta Senaatilla on oma menetelmä.)

# Kiitos!